

EURASIA CENTER

Eurázsia
Központ

Elemzések

**Keresztútjában:
a második Trump-elnökség
következményei
Délkelet-Ázsiában
7. rész**

Szakáli Máté

EK/2025/27.

Eurázsia Központ Elemzések

Kiadó:

Eurázsia Központ

Szerkesztő:

Dr. Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@uni-neumann.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

Kiadásért felelős személy:

Dr. Horváth Levente, igazgató

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők az Eurázsia Központ álláspontjának.

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2025

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-550X

KERESZTTÜZBEN: A MÁSODIK TRUMP-ELNÖKSÉG KÖVETKEZMÉNYEI DÉLKELET-ÁZSIÁBAN 7. RÉSZ

Szakáli Máté

Absztrakt

Az elemzés a Trump-adminisztráció 2025 tavaszán bevezetett viszonzási vámpolitikájának hatásait vizsgálja a délkelet-ázsiai országok világkereskedelmi pozícióira. Az elemzés rámutat, hogy a 90 napos vámfelfüggesztés időszaka alatt Délkelet-Ázsia a szabadkereskedelem-párti koalícióépítés egyik központjává vált, miközben intenzív multilaterális és kétoldalú kapcsolatépítési folyamat indult meg. Az amerikai vámfenyegetés ugyan rövid távú piaci instabilitást eredményezett, mégis ösztönzőleg hatott a régió kereskedelmi diverzifikációjára és geopolitikai pozíciójának megerősítésére. A tanulmány három fő trend – partnerdiverzifikáció, új kereskedelmi centrumok megjelenése, regionális integráció – mentén értékeli a délkelet-ázsiai válaszokat, valamint kritikusan elemzi az USA-val kötött vámalkuk tényleges gazdasági súlyát és tartósságát.

Kulcsszavak: *viszonzási vámok, Délkelet-Ázsia, Trump-adminisztráció, kereskedelmi diverzifikáció, szabályalapú világgazdaság, geopolitikai koalícióépítés*

Abstract

This paper examines the impact of the Trump administration's reciprocal tariff policy, introduced in the spring of 2025, on the global trade positioning of Southeast Asian countries. The analysis highlights how, during the 90-day tariff suspension period, Southeast Asia emerged as a focal point of pro-free trade coalition-building, initiating an unprecedented wave of multilateral and bilateral commercial engagement. While the threat of US tariffs initially triggered short-term market instability, it simultaneously acted as a catalyst for trade diversification and the strategic repositioning of the region. The paper evaluates Southeast Asia's responses through three principal trends—partner diversification, the emergence of new trade hubs, and deepening regional integration—and offers a critical assessment of the actual economic significance and durability of the bilateral tariff deals concluded with the United States.

Keywords: *reciprocal tariffs, Southeast Asia, Trump administration, trade diversification, rules-based global economy, geopolitical coalition-building*

1. Bevezetés

A [Kereszttűzben](#) elemzéssorozat első hat része a fokozódó amerikai-kínai geopolitikai és kereskedelmi feszültségek kontextusában a második Trump-kormányzat merkantilista és tranzakcionista kereskedelemfelfogásának hatásait vizsgálta Délkelet-Ázsiára a 2025. április 2-a és július 10-e közötti időszakban. Jelen, hetedik elemzés elsődleges és másodlagos források bibliográfiai és adatelemzése révén arra összpontosít, hogyan hatottak Délkelet-Ázsia világkereskedelmi helyi értékére a viszonyossági vámok bejelentése (április 2-a) és a 90 napos felfüggesztésük lejárta (eredetileg július 1-je) közötti kilencven nap felgyorsult szabadkereskedelem párti narratívái és koalícióépítései. Az írás először a viszonyossági vámpolitikát, mint a szabályalapú kereskedelmi rendszer megerősítési igényének katalizátorát elemzi, majd Délkelet-Ázsia újrapozicionálódását vázolja föl a 90 napos időszakban megfigyelhető három fő kereskedelmi trend vonatkozásában. Az elemzés következtetései a 2025 júliusában a Trump-kormányzat és három délkelet-ázsiai állam között megkötött kereskedelmi alkuk perspektivikusságát vizsgálják.

2. A viszonyossági vámpolitika

2025. február 13-án Donald Trump memorandumban [utasította](#) kormányának releváns tagjait, hogy vizsgálják meg a nem kölcsönös kereskedelmi kapcsolatokat az Egyesült Államok valamennyi kereskedelmi partnerével – beleértve az amerikai termékekre kivetett vámokat, az amerikai vállalkozásokra, munkavállalókra és fogyasztókra kivetett tisztességtelen, diszkriminatív vagy extraterritoriális adókat (beleértve az áfát) – a nem vámjellegű akadályokat vagy intézkedéseket – beleértve a támogatásokat és szabályozási követelményeket – valamint az olyan politikákat és gyakorlatokat, amelyek miatt az árfolyamok eltérnek a piaci értéktől; illetve dolgozzanak ki egyedi „viszonyossági vámokat” azok ellensúlyozására és megtorlására. Az Egyesült Államok kereskedelmi minisztere, Howard Lutnick 2025. április 1-jére [irányozta elő](#) a tervek elkészítését, az elnök az intézkedések nyilvános bejelentését pedig másnapra, az általa „Felszabadulás Napjának” nevezett dátumra időzítette.

[Április 2-án](#) Trump nemzeti vészhelyzetet hirdetett annak érdekében, hogy kezelje az általa „nagy és tartós amerikai kereskedelmi hiánynak” nevezett jelenséget. Ezzel lehetővé vált számára, hogy az [IEEPA törvényre](#) hivatkozva [10%-os vámot](#) vessen ki az Egyesült Államokba irányuló összes importra, 2025. április 5-i hatálybalépéssel. Emellett [bejelentette](#), hogy 57 országra és területre vonatkozóan még magasabb vámtételek lépnek életbe április 9-től. Az Egyesült Államok Kereskedelmi Képviselői Hivatala (USTR) közölte, hogy a „viszonyossági vámok” célja a kétoldalú kereskedelmi mérlegek nullára csökkentése, ami a délkelet-ázsiai, exportorientált gazdaságokat különösen érzékenyen érinti (lásd 1. táblázat).

1. táblázat: Délkelet-Ázsia kétoldalú áruforgalmi kitettsége az Egyesült Államoknak

Délkelet-ázsiai főbb nemzetgazdaságainak kétoldalú kereskedelmi kitettsége az Egyesült Államoknak (2024)

Országnev	Amerikai export a kivitel arányában (%)	Amerikai export a GDP arányában (%)	Hozzáadott érték az amerikai exportban (a GDP %-a)	Részesezés az amerikai importban (%)	Az USA-val szembeni áruforgalmi többlet értéke (milliárd USD)	Amerikai árukra kivetett vámtétel (a Fehér Ház kalkulációja)	Amerika i vámtátelek (a 10%-os vámon felül)	A 2025. április 2-án bejelentett amerikai vámok által érintett főbb exportszektorok
Indonézia	9,3%	2,3%	1,9%	<1%	16,84	64%	32%	- textíliák, lábbelik és kapcsolódó cikkek - élelmiszerek és mezőgazdasági termékek - elektronika - elektronika (kivéve félvezetők)
Malajzia	14%	13,2%	4,6%	1,6%	24,8	47%	24%	- elektronika - elektronika (kivéve félvezetők) - félvezetők - gépipar
Szingapúr	9,9%	7,8%	4,5%	1,3%	-2,8	10%	0%	- elektronika - elektronika (kivéve félvezetők) - gépipar vegyipar
Thaiföld	18,3%	11,2%	5,6%	1,9%	45,6	72%	36%	- elektronika - elektronika (kivéve félvezetők) - műanyagok és gumik - élelmiszerek és mezőgazdasági termékek
Vietnám	30%	23,3%	8,9%	4,2%	123,5	90%	46%	- elektronika - elektronika (kivéve félvezetők) - textíliák, lábbelik és kapcsolódó cikkek

Forrás: a szerző szerkesztése a hivatkozott források alapján

A viszonyossági vámok terve és az elnök a megvalósítást szorgalmazó látványos politikai akarata globális piaci összeomláshoz vezetett. Az S&P 500 index több mint 274 pontot vagy 4,88%-ot esett, ami minden idők második legnagyobb napi pontvesztése [volt](#), a Nasdaq Composite pedig több mint 1050 pontot vagy 5,97%-ot esett, ami története legnagyobb pontvesztése [volt](#). A részvény- és kötvénypiaci volatilitás és az amerikai kötvényhozamok feláremelkedése [folytatódott](#), ahogy a 10%-os alapvám hatályba lépett, és Kína válaszintézkedéseket hozott. Április 9-e délután Trump a Truth Social-ön bejelentette, hogy a 10% feletti viszonyossági vámokat, amelyek aznap reggel léptek hatályba, Kína kivételével minden ország esetében [90 napra szüneteltetni fogják](#).

A részvényárfolyamok a felfüggesztés bejelentése után percekben belül megugrottak, az S&P 500 9,52%-kal emelkedett, ami 2008 óta a legnagyobb egynapos nyereséget [jelentette](#). A piacok a további politikai korrekciók után tovább emelkedtek, és az S&P 500 2025. június 27-én új történelmi csúcsot [ért el](#).

3. A viszonyossági vámpolitika türelmi időszaka

Az Egyesült Államok által bejelentett viszonyossági vámpolitikát követő – a piacival párhuzamos – jelentős globális kereskedelempolitikai élénkülés mélyrehatóan befolyásolhatja a nemzetközi kereskedelem jövőbeni alakulását. Délkelet-Ázsia különösen figyelemre méltó ebben a folyamatban, hiszen különösen a viszonyossági vámpolitika türelmi időszakában példátlan számú új multilaterális szövetség és kétoldalú partnerség középpontjába került. Ehhez szervesen társulnak a délkelet-ázsiai országok közötti belső kapcsolatok megerősítésére irányuló erőfeszítések, különös tekintettel a digitalizációra, mint a regionális kereskedelem fellendítésének eszközére.

Mivel globális összevetésben Délkelet-Ázsia országait [érintették](#) a legmagasabb viszonyossági vámtarifák, várható volt, hogy ezek az államok proaktívan igyekeznek diverzifikálni kereskedelmi kapcsolataikat. Ennek ellenére elsősorban a globális gazdasági szereplők - köztük az EU, Kína és a GCC - kezdeményeztek kapcsolatfelvételt, jelezve: szándékuk nem pusztán deklaratív, hanem gyakorlati együttműködésre irányul.

E törekvéseket nem kizárólag a régió gyártó- és exportkapacitásai indokolják, hanem az is, hogy Délkelet-Ázsia egyre jelentősebb szereplővé válik a globális fogyasztói piacokon. A gazdasági pályáiv dinamikus változása alapvetően átalakítja a térség országainak versenyképességi pozícióit, és strukturális átrendeződést idéz elő a nemzetközi kereskedelempolitikai relációkban. Ennélfogva a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok megerősödése valószínűsíthető Délkelet-Ázsiában és azon túl is, függetlenül attól, hogy mi lesz az Egyesült Államok kölcsönös vámjainak sorsa.

3.1. A globális kereskedelemről szóló diskurzus (át)alakulása

Ahogy az amerikai kölcsönös vámok 90 napos felfüggesztése a július 9-i határidőhöz közeledett, az eredeti aggodalmak a szabályalapú globális kereskedelmi rend összeomlása kapcsán jelentősen mérséklődtek. Ahelyett egy új (szak)politikai narratíva formálódása kezdődött meg, melyet az a széles körű nemzetközi egyetértés alakít, miszerint a multilaterális kereskedelmi struktúrák fenntartása és kiterjesztése kiemelkedő fontosságú. [Angela Merkel](#) volt német kancellártól [Gan Kim Yong](#) szingapúri miniszterelnök-helyettesig világszerte számos vezető szólalt fel nyilvánosan az új kereskedelmi szövetségek létrehozása mellett, célként tűzve ki nemcsak a szabályalapú rendszer védelmének, hanem a bővítésének a biztosítását is. E sokszínű új szövetségek létrejöttének bizonyítékeként az ASEAN Japánnal, Kínával és Dél-Koreával [közös adott ki nyilatkozatot](#), megerősítve elkötelezettségüket a multilaterális kereskedelem mellett.

Az a következetes preferencia, amely az inkluzív, méltányos, átlátható és nyitott multilaterális kereskedelmi rendszer iránt mutatkozik, jól mutatja, hogy a szabadkereskedelem alapelve – a komparatív előnyökön alapuló gazdasági haszon elérése – továbbra is egyszerre képvisel komoly elvi és anyagi értéket. A protekcionizmus veszélyei ugyanis nem merülnek ki a vámok közvetlen hatásaiban: másodlagos következményeként például az exportorientált gazdaságok esetében a globális keresletnek összeomlása hosszabb távon is makrogazdasági instabilitással fenyeget. Ezért is igyekeznek a kormányok új együttműködési kereteket létrehozni a szabadkereskedelem életben tartása érdekében.

A kereskedelmi prioritások újrendezése közepette Délkelet-Ázsia gyorsan a nemzetközi kapcsolatok fókuszpontjává vált. A felszabadulási nap vámtarifáinak bejelentése óta eltelt 90 napban három fő kereskedelmi trend rajzolódott ki: a kereskedelmi partneri struktúrák diverzifikációja, új kereskedelmi hatalmi központok megjelenése, valamint az ASEAN-országok közötti integráció mélyülése. Az alábbiakban ezen fejlemények kerülnek áttekintésre.

3.1.1. Kereskedelmi partnerdiverzifikáció és új plurilaterális szövetségek

A felfüggesztés időszakában délkelet-ázsiai országok eddig feltérképezetlen irányokban és formákban kezdeményeztek új kereskedelmi együttműködéseket, legyen szó új szövetségek alapításáról vagy meglévő plurilaterális keretegyezmények bővítéséről.

Jó példa erre, hogy Malajzia 2025. május 27-én megrendezte az első [ASEAN-GCC-Kína csúcstalálkozót](#). Bár ez még nem minősül hivatalos szövetségnek, az a tény, hogy ezek az országok – a világ GDP-jének több mint [20%-át képviselve](#) – közös kereskedelmi célokat tűztek ki, már önmagában is történelmi jelentőségű. A közös célok három fő irányban rajzolódnak ki: az ASEAN-Kína Szabadkereskedelmi Térség (ACFTA) 3.0 verziójának aktualizálása, egy ASEAN-GCC szabadkereskedelmi egyezmény előkészítése, valamint közvetve a Kína-GCC közötti szabadkereskedelmi megállapodás előmozdítása.

Eközben az Átfogó és Progresszív Transz-csendes-óceáni Partnerségi Megállapodás (CPTPP) tagállamai együttes [nyilatkozatban](#) jelezték szándékukat, hogy strukturált kereskedelmi párbeszédet kezdenek az EU-val és az ASEAN-nal. Míg az ASEAN néhány tagja (Brunei, Malajzia, Szingapúr, Vietnám) már részese a CPTPP-nek, az EU esetében ez új típusú együttműködési lehetőségeket vetít előre. Bár az EU várhatóan nem csatlakozik formálisan, az együttműködés fokozódhat a kereskedelmi akadályok felszámolásában, az amerikai vámintézkedésekre adott válasz koordinálásában, valamint az olyan új területek szabályozásának összehangolásában, mint a digitális kereskedelem és a fenntarthatóság.

Egy újabb formálódó, de gazdaságilag jelentős blokk az [ASEAN, az Egyesült Királyság és Ausztrália](#) hármasából álló informális együttműködés, az úgynevezett ASEANAUK, amely szintén növekvő figyelmet kap. A potenciális szövetség fő célkitűzései közé tartozik a gazdasági biztonság és az ellátási láncok ellenálló képességének növelése. A CPTPP jelentheti a kiindulópontot, mivel az Egyesült Királyság, Ausztrália és négy ASEAN-tagország már része a transz-csendes-óceáni kereskedelmi blokknak.

3.1.2. Új kereskedelmi hatalmi központok megjelenése

Európa, Kína és az Öböl-menti országok egyaránt stratégiai módon igyekeznek kiterjeszteni befolyásukat a növekvő gazdasági jelentőségű Délkelet-Ázsiában, új gazdasági partnerségeket keresve az Egyesült Államok által hagyott űr betöltésére.

Idén először tartott [nyitóbeszédet](#) európai vezető Ázsia elsőszámú biztonságpolitikai fórumán, a Shangri-La Dialogue-on: Emmanuel Macron francia elnök a nyitott kereskedelem globális normáinak megőrzését célzó európai-ázsiai koalíció létrehozását szorgalmazta, „harmadik utat” kínálva az USA és Kína alternatívájaként. Ez jól tükrözi Európa törekvését arra, hogy kapcsolatokat építsen a hasonló gondolkodású, dinamikusan növekvő ázsiai piacokkal. Az EU már jelenleg is több aktív kezdeményezést folytat Délkelet-Ázsiában: ide sorolható például a Szingapúrral aláírt [digitális kereskedelmi megállapodás](#), valamint az Indonéziával, Malajziával és Thaifölddel folytatott szabadkereskedelmi tárgyalások [újraindítása](#).

Néhány nappal az amerikai vámintézkedések bejelentése után Xi Jinping kínai elnök három [délkelet-ázsiai országot keresett fel](#) – Kambodzsát, Vietnámot és Malajziát –, kifejezetten abból a célból, hogy megerősítse a kereskedelmi kapcsolatokat és új partnerségeket építsen ki a multilaterális kereskedelmi rendszer védelmében. A látogatások során [37, 45, illetve 31 megállapodást](#) írtak alá. Kína ezt követően [lezárta](#) a Kína–ASEAN FTA 3.0-s verziójának tárgyalásait, amely új területekkel – digitális és zöld gazdaság – is bővült. Ez világos jele Kína elmélyülő elkötelezettségének a térség iránt a szabadkereskedelmi koalícióépítés jegyében.

A legújabb stratégiai szereplőként a GCC is élénkíti aktivitását Délkelet-Ázsiában: jelenleg is tárgyalásokat folytat szabadkereskedelmi egyezményről [Indonéziával](#) (amely várhatóan 2025 végére zárul le), és nemrég megkezdte a tárgyalásokat [Malajziával](#) is. Szintén jelentős fejlemény, hogy a GCC elsődleges szereplőként csatlakozott az új ASEAN–GCC–Kína kereskedelmi tömbhöz. Az új

együttműködések jelentős komparatív előnyöket ígérnek, miközben a [GCC mérete és vásárlóereje](#) is értékes partnerré teszi az ASEAN számára.

3.1.3. Megújított elköteleződés az belkereskedelem iránt

A nemzetközi érdeklődés növekedése mellett Délkelet-Ázsia országai saját régiójukon belül is megerősítik együttműködésüket – nem csupán retorikai, hanem konkrét lépések révén is. Makrogazdasági szinten az ASEAN [lezárta](#) az áruk kereskedelmére vonatkozó megállapodásának (ATIGA) felülvizsgálatát, amely még tovább csökkenti a fennmaradó vámokat, és jelentős mértékben felszámolja a nem vám jellegű akadályokat is. Cél: a kereskedelmi áramlások javítása és a regionális ellátási lánc ellenálló képességének növelése.

Kétoldalú szinten Thaiföld és Indonézia – a térség két legnagyobb gazdasága – közös [kormányközi bizottságot](#) hoz létre a kétoldalú kereskedelem élénkítése érdekében. Vietnám nemrégiben „átfogó stratégiai partnerség” szintjére [emelte](#) kapcsolatait Thaifölddel, ami Hanoi-ban a legmagasabb diplomáciai kategóriának számít, és komoly piacbővítési és befektetésösztönzési szándékot jelez. Ez két éven belül már a negyedik ilyen szintű partnerség egy másik ASEAN-országgal (Malajzia, Indonézia és Szingapúr után). Emellett előrelépés történt a Szingapúr és [Malajzia](#) között létrejövő [Johor–Szingapúr Különleges Gazdasági Övezet](#) ügyében is, amelynek [célja](#), hogy kihasználja Malajzia és Szingapúr egymást kiegészítő erősségeit a gazdasági összeköttetés javítása és a határokon átnyúló kereskedelem előmozdítása érdekében.

Mindezen fejlemények azt mutatják, hogy a globális kereskedelmi tér újrastrukturálása intenzív, ugyanakkor tudatos folyamatként zajlik, amelyben a középhatalmak egyre jelentősebb szerepet vállalnak. A stratégiai sokszínűség, a regionális együttműködés elmélyítése és a plurilaterális platformok bővítése egy olyan, multipoláris világ gazdaság körvonalai felé mutat, amelyben a középhatalmak aktívabb formálói lehetnek a kereskedelmi rendnek. A világkereskedelmi narratíva és új kezdeményezések ugyanakkor rövid távon alkalmatlanok voltak az elemzéssorozat előző részeiben és az 1. táblázatban is szemléltetett kereskedelmi és geopolitikai realitások felülírására. A délkelet-ázsiai országok számára a viszonyossági vámokról való megegyezés szintén kormányzati prioritás volt a tárgyalt időszakban, hiszen már maga a tárgyalás is eszköz volt a gazdasági érdekek védelmére, a kereskedelmi háborúk elkerülésére és a stratégiai pozíciójuk megerősítésére az Egyesült Államokkal fenntartott kapcsolatokban.

4. Trump legújabb kereskedelempolitikai offenzívája Délkelet-Ázsiában

A 2025 júliusában sokasodó kétoldalú megállapodásbejelentések ellenére a jelenlegi információk alapján nehéz lenne egyértelműen megítélni, melyik délkelet-ázsiai ország kerül ki győztesen az Egyesült Államok új vámrendszeréből – ha egyáltalán lesznek győztesek.

Donald Trump amerikai elnök önkényesen kitűzött, július 9-i határideje a viszonyossági vámokról szóló tárgyalások lezárására ugyan lejárt, ám az eredmények

– vagy azok hiánya – továbbra is nagyfokú bizonytalanságban tartja Délkelet-Ázsia nemzetgazdaságait is a tárgyalt kereskedelmi fejlemények ellenében is. Eddig csupán három ország, Vietnám, Indonézia és a Fülöp-szigetek tudott úgynevezett „alkut” kötni a Trump-kormánnyal. A többi délkelet-ázsiai állam esetében egyelőre maradnak a korábban kilátásba helyezett, augusztus 1-jén hatályba lépő viszonyossági vámok. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az „alkukról” nyilvánosságra hozott információk nagy része Trump elnök közösségi médiás bejegyzéseiből származik, így azok nem tekinthetők jogilag kötelező érvényű megállapodásoknak, továbbá számos lényeges részlet sem ismert. Valójában a délkelet-ázsiai országok közül több is jelezte, hogy eltérően értelmezik a kialakult helyzetet, mint ahogyan azt az amerikai elnök bemutatta.

4.1. Mérsékelt eredmények és bizonytalan nyereségek

A Vietnámmal kötött megállapodás eddig napvilágot látott [információi](#) alapján a kezdeti 46 százalékos viszonyossági vámtarifa 20 százalékra mérséklődött. Ugyanakkor a megállapodás egy további, 40 százalékos vámtételt is kilátásba helyez az eredet hamisított, harmadik országból érkező termékek esetére – mindezt anélkül, hogy pontos definíció született volna arról, mi minősül ilyen árunak. Trump elnök közösségi médiában közzétett bejegyzése szerint Vietnám az Egyesült Államok számára „[TELJES HOZZÁFÉRÉST](#)” biztosít saját piacához – ez a gyakorlatban amerikai termékek vámmentes belépését jelentheti.

Indonézia esetében a korábbi 32 százalékos vámkulcsot 19 százalékra [csökkentették](#), míg az amerikai termékek indonéziai belépésére nem fognak vonatkozni vámterhek. A megállapodás részeként Indonézia vállalta, hogy Boeing repülőgépeket vásárol (vagy inkább lízinggel), növeli az amerikai mezőgazdasági és energetikai termékek behozatalát, valamint csökkenti a nem vámjellegű kereskedelmi akadályokat.

A Fülöp-szigetek elnökével folytatott fehér házi megbeszélését követően Trump egy 19 százalékos vámtarifa [bevezetését](#) jelentette be, ami csak egy százalékponttal alacsonyabb, mint a július 9-én jelzett 20 százalék, és magasabb, mint az áprilisban megállapított 17 százalék. Trump [megjegyezte](#), hogy „a Fülöp-szigetek NYITOTT PIAC lesz az Egyesült Államok számára, és ZERO vámokat fog alkalmazni”. Marcos elnök pontosította a kijelentést: a vámmentesség csak az Egyesült Államokból importált autókra fog vonatkozni.

Ezek az „alkuk” azonban messze nem véglegesek. A tárgyalások továbbra is zajlanak, és minden vitatott pont – ideértve a vámkulcsokat, termékköröket és feltételeket – még módosulhat. Figyelembe véve, hogy a délkelet-ázsiai országok gyakran közvetlen versenytársai egymásnak az amerikai piacon, e pillanatban még semmi nem garantálja, hogy a Vietnám, Indonézia és a Fülöp-szigetek által kötött megállapodások valódi gazdasági előnyöket hordoznak számukra.

4.2. A vámháború rejtett buktatói

A helyzetet tovább bonyolítják az egyes [szektorokra](#) – így például az autóiparra, acélra, gyógyszeriparra, elektronikára, napelemekre, faanyagra vagy rézre –

vonatkozó speciális vámok, amelyek mértéke akár 25 és 200 százalék között is mozoghat. Egy ország számára mit sem ér az alacsonyabb általános viszonyossági vámtarifa, ha közben fő exporttermékeit jóval magasabb ágazati vámokkal sújtják – ez esetben nincs valódi gazdasági előny, csupán látszategyensúly.

Egy további, jelentős bizonytalansági tényezőt jelent Trump elnök [bejelentése](#) egy 10 százalékos „különvámról”, amelyet a BRICS-országokra, illetve azokra a nemzetekre vetne ki, amelyek „Amerika-ellenes nézeteket” képviselnek. Mivel Indonézia hivatalosan is [BRICS-tag](#), ez a régióban elsősorban őt sújthatja – de az amerikai értelmezéstől függően más országok is célkeresztbe kerülhetnek. Egyelőre nincsenek konkrétumok, az sem kizárt, hogy a fenyegetés elhal – ugyanakkor üzleti kockázatként továbbra is jelen van.

Mindezeken túl az egyik legösszetettebb kérdés a régió országai számára az eredethamisítási tevékenységek kezelése lesz. Már az első Trump-adminisztráció idején világossá vált, hogy több délkelet-ázsiai ország tranzitállomásként [szolgált](#) kínai áruk számára, amelyek így kedvezményes vámtarifával kerültek be az Egyesült Államokba. Az új amerikai tárgyalási mechanizmus éppen e gyakorlat felszámolását tűzte ki célul, ám a 40 százalékos büntetővám annak hallgatólagos elismeréseként is értelmezhető, hogy az amerikai fél nem a jogsértést szankcionálja, hanem „megvámolja” azt, azaz nem felszámolni törekszik – a nem csak az amerikai, hanem a világkereskedelmi [szabályozással](#) is ellentétes – illegális tevékenységet, hanem profitálni belőle.

4.3. Szabályozási káosz és geopolitikai mellékhatások

Az egyes megállapodások ismeretlen részletei, a lehetséges egyoldalú módosítások, a termelési láncok a politikai bejelentések üteméhez képest lassú alkalmazkodása és a várható kínai reakciók mind arra utalnak, hogy az „alkuk” gyakorlati végrehajtása jelentős kihívásokat tartogat majd a régió számára. Kína minden bizonnyal méltatlankodni fog amiatt, hogy a délkelet-ázsiai országok – nyomás alatt – engedményeket tesznek az USA-nak, amit Peking nyíltan „Kína-ellenes” politikának tekint. Valamilyen fajta politikai vagy gazdasági megtorlás tehát feltételezhető, miközben a délkelet-ázsiai kormányok által remélt új amerikai beruházások és befektetések megvalósulása tovább várathat magára.

A már megkötött kétoldalú vámmegállapodások ennél fogva aligha tekinthetők valódi győzelemnek a délkelet-ázsiai országok számára – sőt, a térség egésze számára is inkább újabb bizonytalansági tényezőt jelentenek. A végső kimenetelt ráadásul a jövőbeli tárgyalások, valamint a régió többi országával kötendő hasonló megállapodások is befolyásolni fogják, akárcsak a háttérben zajló globális geopolitikai és kereskedelmi játszmák alakulása.

5. Előretekintés

Az itt bemutatott kereskedelempolitikai fejlemények mindössze három hónap alatt történtek. Ez az ütem hűen tükrözi azt a rugalmasságot és elszántságot, amellyel az országok készek fellépni a nyitott és szabályalapú világ gazdaság fenntartásáért. Bár egyik ország sem törekszik teljes elfordulásra az Egyesült

Államoktól, egyre világosabb az elmozdulás a korábbi „Kína+1” stratégia felől egy „USA+n” megközelítés felé. Itt az „n” azt a tudatos törekvést jelöli, hogy több, különféle új kereskedelmi partnerrel alakítsanak ki kapcsolatokat.

Az új kereskedelmi koalíciók kiváló lehetőséget nyújtanak eddig kiaknázatlan komparatív előnyök kihasználására és geopolitikai kapcsolatok elmélyítésére. Ebben a középhatalmak, így a délkelet-ázsiai országok is, egyre nagyobb helyi értéket, fogadókészséget és jártasságot mutatnak. Ha ez a tendencia folytatódik, a jövő a középhatalmaké is lehet, akik a globális gazdasági növekedést fokozott önállóság és egymással való szoros együttműködés révén szervesebben alakíthatják. Egy ilyen világkereskedelem néhány hónappal ezelőtt még merő fantáziának tűnt – de bebizonyosodott, hogy kilencven nap alatt is sok változás kezdődhet.